

CZU: 615.373:614.253.1/5

**VACCINAREA LUCRĂTORILOR MEDICALI – PÂRGHII DE CONTROL
ȘI PREVENIRE A INFECȚIILOR**

Olga CARA ^{1,2}, Vasile SOFRONIE ¹

¹ Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu*

² Institutul Oncologic, Republica Moldova

Autor corespondent: Cara Olga, e-mail: cara.olea999@gmail.com

Introducere

Lucrătorii din domeniul sănătății reprezintă un grup cu un risc crescut de expunere la anumite boli transmisibile, comparativ cu populația generală, din cauza contactului lor direct cu pacienții sau cu mate-

rialele biologice infecțioase în mediul lor de activitate. Totodată, lucrătorii medicali infectați pot contribui la transmiterea nosocomială a bolilor către pacienții vulnerabili (cum ar fi cei imunocompromiși, cu diabet zaharat, după transplant, copii ș.a.), care prezintă un risc mai mare de a dezvolta forme severe de boală, implicând costuri mai mari de spitalizare, utilizare crescută de antibiotice, complicații și risc de deces. De asemenea, acest context poate crește stresul și povara psihologică asupra pacienților. Protecția lucrătorilor medicali prin vaccinare constituie o componentă importantă a programelor de prevenire și control al infecțiilor în mediile de îngrijire a sănătății, precum și un compartiment de bază al programelor de sănătate și securitate în muncă.

Scopul analizei referințelor bibliografice este de a sublinia importanța vaccinării lucrătorilor medicali în contextul siguranței sănătății, prevenirii și controlului infecțiilor.

Materiale și metode

Au fost analizate publicații științifice și rapoarte din perioada 2010-2024, accesate pe platformele de căutare PubMed și Embase, precum și pe site-urile web oficiale ale Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) și Centrelor pentru Prevenirea Bolilor (CDC). Cuvintele-cheie utilizate au inclus termeni precum „vaccinare”, „lucrători medicali” și „siguranță”.

Rezultate

De-a lungul timpului, urgențele de sănătate publică au scos în evidență nu doar lacunele în managementul acestora, ci și importanța imunoprofilaxiei atât pentru populația generală, cât și pentru lucrătorii din domeniul sănătății.

Datorită gradului ridicat de expunere profesională, angajații din sistemul medical vaccinare adecvată (împotriva HVB, gripei sezoniere, COVID-19) în conformitate cu calendarul de vaccinare și indicațiile epidemiologice. O acoperire vaccinală cât mai extinsă în rândul lucrătorilor medicali este esențială pentru asigurarea siguranței asistenței medicale oferite pacienților.

Un studiu realizat în SUA și-a propus ca obiectiv evaluarea respectării atitudinilor și recomandărilor privind vaccinarea lucrătorilor din sistemul medical în perioada pandemiei de COVID-19. Lucrătorii medicali au fost chestionați în ianuarie 2023, iar rezultatele au fost comparate cu un sondaj aplicat aceluiași grup în septembrie 2021. Diferențele au fost testate pentru semnificație statistică ($p < 0,05$) folosind testul Pearson χ^2 . Răspunsurile au fost rezumate și stratificate în funcție de tipul activității desfășurate de lucrătorii medicali și starea de rapel COVID-19. Au fost utilizate modele de regresie logistică multivariabilă pentru analiză. Aproximativ 82% dintre cei 1207 lucrători medicali chestionați au primit un rapel COVID-19, cei mai mulți fiind medici pediatri (94%), urmași de medicii de medicină de familie (87%), farmaciști (74%) și asistente medicale (73%) ($p < 0,01$). Analizând răspunsurile din septembrie 2021 și cele din ianuarie 2023, proporția lucrătorilor din domeniul sănătății care au recomandat vaccinuri (atât COVID-19, cât și vaccinuri de rutină) pacienților lor a scăzut substanțial pentru aproape toate vaccinurile și categoriile de pacienți specificate. Încrederea în CDC a scăzut, de asemenea, de la 79% până la 73% ($p < 0,01$), iar sprijinul pentru mandatele de vaccinare COVID-19 în rândul lucrătorilor medicali a scăzut de la 65% până la 46% ($p < 0,01$).

Conform practicilor din Sri Lanka, implementate din 1990, și Costa Rica, aplicabile din 2013, toți studenții și angajații primari din sistemul de sănătate (inclusiv asistenții medicali, farmaciștii, medicii, nutriționiștii, stomatologii, medicii veterinari și tehnicienii afiliați) trebuie să prezinte dovada imunoprofilaxiei cu următoarele vaccinuri: BCG, ROR, vaccin contra hepatitei virale B, gripa sezonieră, TD, DTP, antivariola și pneumococ 13-valent.

În Egipt a fost implementat un plan cuprinzător pentru eliminarea hepatitei B, iar o evaluare a programului efectuată în 2019 a constatat că 76% dintre lucrătorii din domeniul sănătății au primit trei doze de vaccin împotriva hepatitei virale B. Acest program continuă să fie aplicat și pentru noii angajați.

În SUA, într-un spital mare din Kansas, vaccinarea Tdp este oferită tuturor lucrătorilor din sistemul sanitar în momentul angajării, în caz de accidentare pentru care este indicată vaccinarea Td sau la cerere. Managerii instituțiilor medicale recunosc importanța vaccinării și includ vaccinarea Tdap în lista de beneficii ale oferite angajaților, alături de concedii plătite, asigurări medicale și dentare, reduceri la farmacie și parcare gratuită.

Concluzii

Prevenirea bolilor infecțioase prin vaccinare reprezintă una dintre cele mai eficiente și sigure contribuții în sănătatea publică. Pe lângă conștientizarea și complianța lucrătorilor medicali la procesul de vaccinare, un rol esențial îl au managerii și administratorii unităților de sănătate în promovarea și implementarea programelor de vaccinare pentru personalul din domeniul sănătății, în scopul prevenirii și controlului infecțiilor.

Cuvinte-cheie: vaccinare, lucrător medical, siguranță, act medical, pacient